

Els dossiers secrets dels 'marines' i les forces especials nord-americanes

Fracassos 'made in USA'

Des del fallit desembarcament a Bahía de Cochinos (Cuba) el 1961, fins a la grotesca comèdia de Panamá, passant per Vietnam i l'Iran, els Rambo nord-americanes s'han fet mundialment famosos per la seva capacitat de fracassar.

El 17 d'abril de 1961, va ser el dia escollit per la plana major del president Kennedy per fer caure Castro, que dos anys abans havia derrotat el dictador Batista. Pot semblar prehistòria, però és el fet que assenyala l'inici d'una sèrie d'accions militars *made in USA* marcades pel fracàs i que es tanca, almenys provisionalment, amb el desembarcament a Panamá i la persecució d'opereta al general Noriega.

Descartada la hipòtesi d'una acció directa de l'exèrcit, els serveis secrets del president Kennedy van organitzar, armar i entrenar més d'un miler d'exiliats cubans anticastristes. El pla preveia un pròleg: dos dies abans del desembarcament, l'aviació havia de realitzar un atac, amb bombarders B-26, per neutralitzar els caces de Fidel Castro. Els pilots surten d'una base nicaragüenca sota protectorat nord-americà, però en comptes de colpir l'objectiu, l'única cosa que aconseguen és posar en estat d'alerta el govern i el poble de Cuba. El destí dels dos mil homes que la nit del 16 d'abril havien salpat a bord de cinc vaixells estava escrit. Desembarquen a la Bahía de Cochinos i esperen en va l'ajuda que havia d'arribar del cel. Kennedy ja ho havia advertit: "No farem servir les nostres forces". Tan sols al tercer dia del tràgic *blitz*, quan ja està clar que els mercenaris no tenen res a fer davant les forces cubanes, el president autoritza l'enviament d'alguns aparells per fer vols "de cobertura". Però és massa tard. Bahía de Cochinos ja forma part del lèxic militar com a sinònim de ridícul estrepitos.

VIETNAM

Durant la guerra del Vietnam, l'exèrcit nord-americà també va acumular una llista considerable de decepcions. El més important, cal no oblidar-ho, és el

que un exèrcit molt superior en homes i en material va haver d'acabar tornant-se'n a casa. De desastres ens els anomenats *low-intensity conflicts*, o conflictes de baixa intensitat, n'hi ha per a tots els gustos. Després d'una llarga i meticulosa planificació, les forces especials actuen en una acció destinada a alliberar un grup de soldats presoners del Vietcong. Des del punt de vista operatiu l'acció és un èxit total, però quan els boines verdes arriben al camp i aconseguen dominar-lo, s'adonen que els presoners americans s'han fet fonedissos. *Charlie* sabia que els *marines* havien estat traslladats a algun altre punt de la selva. Evidentment, hi havia un forat gran dins el poderós aparell dels serveis secrets.

El mateix destí va tenir una altra sonada acció d'aquells anys setanta. El president Ford decideix fer servir la força per alliberar els tripulants del vaixell *Mayaguez*, capturat pels khmers rojos cambodjans. Quan Rambo arriba i després d'hores de lluita —durant les quals es produeixen moltes baixes, la majoria entre els *marines*— els presoners ja han estat alliberats pels mateixos guerrillers cambodjans

OFEGATS EN UN GOT D'AIGUA

Enrico Jacchia, expert en diplomàcia i director del Centre d'Estudis Estratègics de Roma té una opinió molt contundent sobre l'exèrcit dels EUA: "Les petites operacions quirúrgiques no s'adapten bé als grans gegants. Els americans tenen capacitat per portar a terme amb èxit gran operacions. La preparació dels petits comandos no es fa prou seriosament".

Per la seva banda, el general Carlo Jegan opinia que: "La màquina bèl·lica ianqui és tan poderosa i rígida que davant de l'imprevist s'encalla i fa figa. Els americans no tenen els Rambo que la gent es pensa. Els anglesos i els france-

sos, en canvi, sí que els tenen. I molt ben preparats."

LA GUERRA SANTA DE CARTER

Però l'exemple més clar dels fracassos *made in USA* és l'intent d'alliberar els cinquanta ostatges nord-americanes en poder de l'ayatollah Khomeyni.

L'abril de 1980, el president Jimmy Carter i els seus assessors decideixen posar punt final a una de les pitjors crisis dels darrers anys i que s'arrossega des de fa sis mesos. Falten pocs minuts per les dues de la matinada del 25 d'abril. El món no sap que les quatre hores que seguiran seran les més dramàtiques per a l'equilibri de la pau del món des dels temps de la crisi dels míssils de Cuba. Sis avions Hèrcules C-130, amb la panxa plena de jeeps, blindats i noranta homes (hi ha qui diu que eren sis-cents), surten d'una base secreta d'Egipte. Al mateix temps, des del portaavions *Nimitz*, fondejat en aigües del Golf Pèrsic, s'envolen vuit helicòpters Rh-53. A mesura que avança el temps una aura dramàtica va envoltant l'operació. Un helicòpter té una avaria i ha de fer marxa enrere. Al cap d'unes hores un altre helicòpter ha de tornar precipitadament a la coberta del *Nimitz*. Els sis restants aconseguen aterrar al desert just en el moment que comença una tempesta de sorra que bloca les comunicacions entre la base i la Casa Blanca —des d'on Carter en persona segueix els esdeveniments— i entre les diferents unitats que prenen part en l'acció. Són uns moments dramàtics. És probable que els russos (una tesi acreditada pels serveis secrets britànics) interferissin el satèl·lit nord-americà. Els israelians, en canvi, no es perden res. Escolten com el president Carter dóna l'ordre de fer marxa enrere. El caos regna en el campament base. Durant la fugida, enmig de la confusió, un Hèrcules s'estavella contra un Rh-53

i provoca una gran explosió. Moren vuit marines. Quatre ferits. La missió fracassa rotundament i es convertirà en la causa principal de la caiguda del president Carter.

REAGAN NO BROMEJA

Amb l'arribada del republicà Ronald Reagan a la Casa Blanca, les accions militars dels EUA van canviar substancialment. De fet, el que es podria considerar com la revenja americana del fracàs de l'Iran, es va organitzar l'abril de 1986 (¡un altre cop un mes d'abril!). La nit entre els dies 14 i 15, quaranta Fb-111 —el caça més avançat del món— surten de la base britànica de Lakenheat i després de recórrer més de cinc mil quilòmetres, es planten sobre Trípoli. Divuit bombarders se separen de la formació i es diposen a atacar cinc objectius: tres als voltants de la capital libanesa —inclòs el bunker de Gaddafi— i dos a Bengasi. Són avions ultramoderns proveïts d'un làser capaç de llegir el terreny i seleccionar els blancs. Malgrat el balanç clarament optimista ofert per Washington poques hores després, la realitat és que s'han comès nombrosos errors. S'ha disparat pertot arreu, han mort molts civils i s'han destruït edificis que en cap cas eren objectius militars. El *blitz*, a més, tenia com a objectiu —amagat o no— acabar amb la vida de Gaddafi i el president libi no figura entre els morts.

Tres anys abans, l'octubre de 1983, els marines havien fet un ridícul espantós a la minúscula illa de Grenada: sis mil homes trepitjant-se els peus en un territori de dos-cents quilòmetres quadrats; fracàs total de les comunicacions entre les diferents forces en acció; ningú va tenir la brillant idea, abans del desembarcament, d'ensenyar als homes que havien d'entrar en acció un mapa de l'illa. Així, molts havien d'orientar-se gràcies a uns mapes impresos en postals per a turistes. Durant una setmana, els soldats de l'exèrcit més ric del món, van anar amunt i avall sense ordre ni concert perseguint una resistència gairebé insignificant i desarmada.

NORIEGA, LA COCA I EL PAPA

I arribem a Panamà, per ara l'últim objectiu del Pentàgon. Per llevar del mig Manuel Antonio Noriega, Bush posa en marxa més de vint mil homes. És el 20 de desembre de 1989. Però des del co-

mençament de l'operació de seguida es veu que alguna cosa falla. Els néts de John Wayne s'adonen que la cosa no és tan senzilla com els havien dit abans de sortir de casa seva. Molts paracaigudistes es fracturen les cames al ser llançats sobre terrenys de difícil accés i que no eren els que esperaven. Els americans van menysprear Noriega, un home format per la CIA. Abans que els Hèrcules aterressin, el general panameny ja controlava les comunicacions de l'enemic. A més, l'exèrcit nord-americà es va topa amb una resistència molt superior a la prevista pels serveis secrets del Pentàgon.

Durant una setmana, Noriega obligà l'exèrcit americà a jugar al gat i la rata. Un oficial anuncià als quatre vents que s'havien trobat a casa del dictador més de vint-i-cinc quilos de cocaïna, pocs dies després, però, han de desmentir i reconèixer que aquella pols blanca no era res més que farina de blat de moro.

Els resultats de l'acció militar contra aquest país estratègic d'Amèrica central és esfereïdor: 400 morts i més de dos mil ferits entre la població civil. Barris sencers de la capital esborrats del mapa pels bombardejos indiscriminats i la sospita que la majoria dels soldats *marines* morts o ferits durant l'atac, ho van ser per propis companys que en aquells moments de nervis i caos els van confondre per enemics.

Daniel Jané